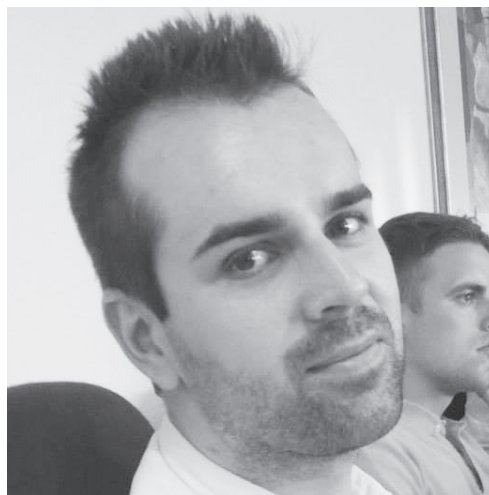

УДК: 35.071:124.2

DOI: [https://doi.org/10.32689/2617-2224-2019-5\(20\)-67-74](https://doi.org/10.32689/2617-2224-2019-5(20)-67-74)

Довгань Олексій Валентинович,
кандидат філологічних наук, академік-секретар по відділенню філології Міжнародної академії освіти і науки; науковий співробітник кафедри мовної підготовки і комунікації в публічному управлінні, виконавець науково-дослідної теми “Теоретико-методологічні засади соціокомунікативного механізму публічного управління” Національної академії державного управління при Президентові України; начальник відділу електронного контенту в ТОВ “Видавництво “Гене́за”, 04212, м. Київ, вул. Тимошенка, 2-л, тел.: +38(050) 720 20 03, e-mail: dovgan396@gmail.com

ORCID: 0000-0002-6728-818X

Довгань Алексей Валентинович,
кандидат филологических наук, академик-секретарь по отделению филологии Международной академии образования и науки; научный сотрудник кафедры языковой подготовки и коммуникации в публичном управлении, исполнитель научно-исследовательской темы “Теоретико-методологические основы социокоммуникативного механизма публичного управления” Национальной академии государственного управления при Президенте Украины; начальник отдела электронного контента в ООО “Издательство “Гене́за”, 04212, г. Киев, ул. Тимошенко, 2-л, тел.: +38(050) 720 20 03, e-mail: dovgan396@gmail.com

ORCID: 0000-0002-6728-818X

Dovhan Oleksii Valentynovych,
Candidate of Philological Sciences, Academician-Secretary of the Department of Philology of the International Academy of Sciences; Researcher of Department of Public Production and Communities in Public Administration, the performer of the research topic “Theoretical and methodological fundamentals of the socio-communicative mechanism of public administration” at National academy for Public Administration under the President of Ukraine; Head of Department of Electronic Content in the PBC “Publishing House “Geneza”, 04212, Kyiv, Str. Tymoshenka, 2-l, tel.: +38 (050) 720 20 03, e-mail: dovgan396@gmail.com

ORCID: 0000-0002-6728-818X

Ленда Раїса Іванівна,
кандидат філологічних наук, доцент; доцент кафедри мовної підготовки і комунікації в публічному управлінні Національної академії державного управління при Президентові України, 03057, м. Київ, вул. Ежена Потье, 20, тел.: +38 (067) 287 64 60, e-mail: rlenda@ukr.net

ORCID: 0000-0003-1201-5472

Ленда Раиса Ивановна,
кандидат филологических наук, доцент; доцент кафедры языковой подготовки и коммуникации в публичном управлении Национальной академии государственного

управління при Президенті України, 03057, з. Київ, ул. Ежена Потье, 20, тел.: +38 (067) 287 64 60, e-mail: rlenda@ukr.net

ORCID: 0000-0003-1201-5472

Lenda Raisa Ivanivna,
Candidate of Philological Sciences, Associate Professor; Associate Professor of the Department of Public Production and Communities in Public Administration of National Academy for Public Administration under the President of Ukraine, 03057, Kyiv, Str. Ezhena Potie, 20, tel.: +38 (067) 287 64 60, e-mail: rlenda@ukr.net

ORCID: 0000-0003-1201-5472

ФЛУКТУАЦІЇ СМISЛУ В ПРОЦЕСІ РОЗГОРТАННЯ СОЦІОКОМУНІКАТИВНОГО МЕХАНІЗМУ В СФЕРІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Анотація. Управлінська сфера розглядається з позицій безпосередньої взаємодії з людьми, тобто з власне принципової взаємодії, а саме — стратифікації релевантного смислового грона, підґрунтям чого стають дискретні смисли, що циркулюють у конкретному соціумі. Акцентується увага на механізмі акумуляції цієї смислової інформації, обчисленні осередків деяких смислових вузлів тощо як нової стратегії в соціально-адміністративній сфері. Стверджується, що діяльність у сфері публічного управління може розглядатися не тільки як виключно лідируюча, за якої смислопороджування є чільною парадигмою взаємодії, а також як та, яку ведуть до лідерства, що характеризується оволодінням наявними смислами й прогнозуванням їхнього поєднання. У статті окреслено, що внаслідок такого інтегрованого підходу управлінець зможе бути соціально-актуалізованим учасником соціального діалогу, без якого розгортання цього процесу буде неможливим. При цьому сфера управління розглядається в публікації як практична галузь знань, в якій актуалізовані покладені смисли, оскільки вони є основою для вибудовування смислових ланок (елементів смислового ланцюжка, об'єднаних за смислами, які вони відображають, для яких притаманним є спільний характер), на яких базується певна ідеологія, соціальна взаємодія тощо загалом, й комуніціювання в публічному управлінні, зокрема. Останнє обґрунтовується тим, що узгодження різноманітних групових інтересів й здатність підтримки соціального консенсусу є центральним завданням демократичного реформування українського суспільства й держави. На сучасному етапі соціаль-

но-економічного і політичного розвитку, функціональна роль комунікації набуває особливої теоретико-методологічної і соціально-практичної актуалізації. Комунікація, в такому її контексті, є предметом дослідження різноманітних сфер і різних концептуальних рівнів філософського (онтологічний, аксіологічний та ін.), соціологічного (архетипіка, соціальні комунікації тощо), культурологічного (культурна спадщина), кібернетичного (нейронні мережі, бази даних тощо), політологічного, психологічного, соціально-біологічного, лінгвістичного знання. Це безпосередньо викликане повним проникненням інформаційно-комунікаційних технологій в усі сфери суспільного життя.

Ключові слова: смисл, соціальний смисл, детермінований смисл, дискретний смисл, публічне управління, робота зі смислом.

ФЛУКТУАЦИИ СМЫСЛА В ПРОЦЕССЕ РАЗВЕРТЫВАНИЯ СОЦИОКОММУНИКАТИВНОГО МЕХАНИЗМА В СФЕРЕ ПУБЛИЧНОГО УПРАВЛЕНИЯ

Аннотация. Управленческая сфера рассматривается с позиций непосредственного взаимодействия с людьми, то есть с принципиальной посредственной деятельности, а именно — стратификации релевантной смысловой грозди, базисом чего становятся дискретные смыслы, циркулируемые в конкретном социуме. Акцентируется внимание на механизме сбора этой смысловой информации, вычислении средоточий неких смысловых узлов и тому подобном как новой стратегии в социально-административной сфере. Утверждается, что деятельность в сфере публичного управления может рассматриваться не только как исключительно лидирующая, при которой смыслопорождение является главенствующей парадигмой взаимодействия, но и также ведомая, характеризующаяся овладением наличествующими смыслами, а также прогнозированием их соединяемости. Очерчено, что вследствие такого интегрированного подхода управленец сможет быть социально-восстребованным участником социального диалога, без которого развертывание этого процесса станет невозможен. При этом сфера управления рассматривается в публикации как практическая отрасль знаний, в которой актуализированы положенные смыслы, поскольку они являются основой для выстраивания смысловых звеньев (элементов смысловой цепочки, объединенных по отражаемым смыслам, имеющих сродный характер), на которых базируется некая идеология, социальное взаимодействие и прочее в целом, и коммуницирование в публичном управлении, в частности. Последнее обосновывается тем, что согласование различных групповых интересов и способность поддержания социального консенсуса является центральной задачей демократического реформирования украинского общества и государства. На современном этапе социально-экономического и политического развития, функциональная роль коммуникации приобретает особую теоретико-методологическую и социально-практическую актуализацию. Коммуникация в таком ее контексте есть предметом иссле-

дования различных предметных сфер и разных концептуальных уровней философского (онтологический, аксиологический и другие уровни), социологического (архетипика, социальные коммуникации), культурологического (культурное наследие), кибернетического (нейронные сети, базы данных и прочее), политологического, психологического, культурологического, социально-биологического, лингвистического знаний. Это напрямую связано с тотальным проникновением информационных и коммуникационных технологий во все сферы общественной жизни.

Ключевые слова: смысл, социальный смысл, детерминированный смысл, дискретный смысл, публичное управление, работа со смыслом.

FLUCTUATION OF SENSE IN THE PROCESS OF DEPLOYMENT SOCIO-COMMUNICATIVE MECHANISM IN THE PUBLIC ADMINISTRATION SPHERE

Abstract. The article discusses the management sphere from the standpoint of direct interaction with people, i.e. with principled mediocre activity, namely, stratification of the relevant senses cluster. The basis is discrete sense that circulate in a particular society. The attention is paid on the mechanism of cumulation of all this semantic information, the calculation of the centers of certain semantic nodes and the like as a new strategy in the social and administrative sphere. The authors state that the activities in the field of public administration may be considered not only exclusively leading, in which sense generation is the dominant interaction paradigm, but also driven that is characterized by mastering the existing senses, as well as predicting their connectivity. As a result of such an integrated approach, the article outlines that a righteous person will be able to be a socially required participant in social dialogue, without which the process of its deployment will be impossible. The sphere of management is a practical branch of knowledge in which the senses are actualised, because they are the basis for building semantic senses (elements of the semantic chain, united by reflected senses that are of a kind nature), on which a certain ideology, social interaction, etc. is based, and communication in public administration — in particular. Due to the fact that the coordination of various group interests and the ability to maintain social consensus the latter is the central task of the democratic reform of Ukrainian society and the state. At the present stage of socio-economic and political developments, the functional role of communication acquires a special theoretical, methodological and socio-practical actualisation. In this context, the communication is the subject of research of various subject fields and different conceptual levels of philosophical (ontological, axiological and other levels), sociological (archetypical, social communications), cultural (cultural heritage), cybernetic (neural networks, databases, etc.), political, psychological, socio-biological, linguistic knowledge. It is directly caused by the total penetration of information and communication technologies into all spheres of public life.

Keywords: sense, social sense, deterministic sense, discrete sense, public administration, work with sense.

Постановка проблеми. Сфера управління — це практична галузь знань, в якій актуалізовані покладені смисли, оскільки вони є основою для вибудовування смислових ланок (елементів смислового ланцюжка, об'єднаних за відображуваними смислами, які мають спільний характер), на яких базується певна ідеологія, соціальна взаємодія тощо загалом, і комуніціювання в публічному управлінні, зокрема. Останнє пов'язано з тим, що узгодження різноманітних групових інтересів і здатність до підтримання соціального консенсусу є стрижневим завданням демократичного реформування українського суспільства і держави. Його вирішення супроводжується інтенсивним пошуком нових смислових орієнтирів соціального розуміння громадянського суспільства й політичної дії державних структур [1, с. 258].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасній науці про управління, зокрема в теорії й методології державного й публічного управління, наявна низка невирішених проблем. Варто зазначити, що, з одного боку, існує певний недолік досліджень фундаментальних проблем державного й публічного управління у взаємозв'язку та взаємозумовленості цілей, завдань і напрямів публічного управління, а з іншого — відсутність активних і різноманітних досліджень службової професійної діяльності державної громадянської й професійної діяльності урядових службовців з позицій флуктуацій смислу. Таким чином, не досліджується в системі розподілення праці новий тип професійної діяльності,

що має свій особливий предмет такої діяльності та її специфіки [2, с. 3].

Окреслення проблеми висловлено в низці наукових досліджень таких авторів: В. Афанасьєв, Е. Афонін, М. Александров, Д. Белл, В. Бортников, В. Буданов, О. Донченко, І. Джалошинський, Б. Грушин, В. Єгоров, Д. Істон, П. Лазарсфельд, Г. Ласуель, У. Матуран, О. Мелешкіна, С. Меріам, Д. Ольшанський, Ф. Попов та В. Попов, А. Радченко, А. Ракитов, С. Роккан, О. Шетопал, А. Шевченко, В. Степін, Є. Тоффлер, Ф. Варель, М. Вебер та ін.

Метою статті є розгляд особливостей та ролі детермінованого соціального смислу в контексті флуктуації. *Предметом* — специфіка існування зазначеного явища щодо державного управління.

Постановка проблеми. Ми говоримо тут не про певне абстраговане розуміння непрактичного філософського поняття, яке не актуалізується в управлінській практиці, однак про механізм реальної взаємодії, співдії, впливу тощо на населення як про базовий елемент роботи управління. Покладений(і) смисл(и) в такому розумінні — це не просто механізм соціально-комунікативної взаємодії, а, власне, засіб для розгортання процесу спілкування як такий, але й водночас дискурс, середовище, насичене множиною, що групується у *смислові грона* (низку смислів, що зосереджуються навколо кооперуючого ядра).

Таким чином, діяльність у сфері публічного управління може розглядатися не тільки як виключно *лідуюча*, за якої смислопородження є стрижневою парадигмою взаємодії, але і як *ведена*, що характеризується

наявними смислами, а також прогнозуванням їх поєднуваності. Внаслідок такого інтегрованого підходу, на думку авторів, управлінець зможе стати соціально-запитуваним учасником соціального діалогу, без якого розгортання цього процесу стане неможливим.

Цікавими в цьому світлі видаються ознаки державної влади з урахуванням її генези і взаємодії з різними середовищами: а) соціально-необхідний характер (соціальна впорядкованість, рівень організації соціальної спільноти); б) організаційно-вольовий характер (управління, регулювання відносин, вирішення соціальних протиріч, акумуляція та реалізація загальної волі громадян); в) інформаційно-комунікативний характер (інформаційне забезпечення, комунікативний дискурс) [3, с. 23]. Зазначена смислова взаємодія як і флуктуації (коливання) смислу у цьому контексті позиціонуються в якості базисних, оскільки на смислового рівні ми бачимо репрезентацію всіх згаданих управлінських відгалужень.

На сучасному етапі соціально-економічного і політичного розвитку функціональна роль комунікації набуває особливої теоретико-методологічної та соціально-практичної актуалізації. Комунікація у такому її контексті є предметом дослідження різних сфер і різних концептуальних рівнів філософського (онтологічний, аксіологічний та інші рівні), соціологічного (архетипіка, соціальні комунікації), культурологічного (культурна спадщина), кібернетичного (нейронні мережі, бази даних та ін.), політологічного, психологіч-

ного, культурологічного, соціо-біологічного, лінгвістичного знань. Це безпосередньо зумовлено тотальним проникненням інформаційно-комунікативних технологій в усі сфери суспільного життя, що призвело до виникнення і розвитку нових комунікативних структур й процесів, які спричинили зміну в соціально-комунікативному середовищі розвитку сучасного суспільства [4, с. 8].

Коли ми говоримо про ідеальну (смислову) природу управління (державного, суспільного телебачення тощо), насамперед, ми маємо на увазі вихідну онтологічну складову життя людини як такого: власне, смислопородження, смислорозмірковування і, звичайно ж, розпізнавання або ідентифікація смислу. У такому контексті управлінська діяльність починає розглядатися не як виключно процес адміністрування, організації та іншого, але як *динаміка впровадження якогось заданого смислу, інтерпретація і обробка* (залучення, ресемілізація — фактично, та сама флуктуація смислу, за винятком того, що вона зумисна, а значить піддається якомусь обрахунку і плануванню, що вкрай важливо для управлінської сфери).

Останнє дає змогу визначити поняття “управління” як цілеспрямований (свідоме, навмисне, продумане, сплановане), організуючий і регулюючий вплив людей (і створених ними інститутів) на власну, суспільну, колективну і групову життєдіяльність в певних цілях й інтересах. Досить органічно в таке трактування вписується і динаміка смислу, актуалізована в згаданих процесах. Здійснюватися управління може як безпосередньо

(у формі самоврядування), так і через спеціально створені державні, господарські, політико-партійні, громадські тощо структури [5, с. 8].

Отже, мова йде не про якість роботи з людьми, тобто безпосередню взаємодію з ними (хоча вона теж має місце бути), але про принципову посередню діяльність, а саме — стратифікацію релевантного смислового грона. Тут доречно буде порівняння з формуванням єдиного смислового потоку, який формується з безлічі дрібних смислових річок (окремих смислових тенденцій, характерних для конкретної групи людей — громадян певної держави) [6]. Базисом для останнього стають дискретні смисли, що циркулюють в конкретному соціумі. Тобто необхідно говорити про механізм акумуляції всієї цієї смислової інформації, обчисленні осередків деяких смислових вузлів тощо як нової стратегії в соціально-адміністративній сфері. Саме тому відповідно щодо сучасного підходу до публічного управління формування політичного курсу характеризується договірними відносинами. При такому підході стверджується важливість політичних інститутів, відзначається зростання значення принципу довіри до політичного курсу [7, с. 110].

Механізмом і головним інструментом обробки згаданої соціально-детермінованої інформації стає нейронна мережа (далі — НМ). Вона налаштована відповідним чином і є найбільш зручним інструментом для реалізації поставленої мети. Зазначена НМ розроблена на основі теоретичної моделі О. Довганя для обробки смислового масиву (набору

смислових даних великого обсягу), який актуалізований в управлінській сфері. Таким чином буде показана не тільки абстрактна модель роботи зі смислом в управлінській сфері, а й практично доведено значущість запропонованої і розробленої одним з авторів теорії. Згодом це дасть можливість розробити авторський курс тренінгу з актуалізації покладеного смислу в управлінській сфері для державних службовців.

Висновки. Сучасні реалії управлінської галузі є соціально-детермінованими більше, ніж будь-коли: з одного боку, вплив інформаційних технологій стає основним інструментом у формуванні оновленої сервісної управлінської культури, а з іншого — спостерігається смислова роз'єднаність суспільства, атомізація його груп і структур, що видається важливою управлінської проблемою. На думку авторів, рішення останньої можливе за допомогою формування особливих навичок державних службовців, а саме: навичок роботи зі смислами (обробка, збір, використання тощо). Навички роботи з ними надають можливість не тільки підвищити якість, затребуваність адміністративних послуг, а й сформувати новий тип взаємин держави і громадянина, впроваджуючи в систему цих взаємин елементи інноваційності та соціального замовлення. Інструментом збору даних для аналізу, кооперуючим початком тощо виступає в цій авторській моделі нейронна мережа, яка буде збирати згадані дані, функціонування останньої на базисі теоретичної моделі одного з авторів і є перспективою цього дослідження.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Суший Е. Социальный диалог в фокусе архетипной парадигмы / Е. Суший // Публичное управление : теория и практика : сб. науч. трудов Ассоциации докторов наук государственного управления. X. : ДокНаукДержУпр. Спец. вып. Июнь, 2013. 280 с.
2. Особенности публичного управления в современной России : монография / О. Г. Александров, Р. Р. Вафин, В. В. Запарий, Я. М. Злоченко и др. ; под общ. ред. проф. Т. М. Резер. Екатеринбург : Изд-во Урал. ун-та, 2018. 154 с.
3. Леонтьева Л. С. Государственное управление информационными процессами : учеб.-метод. пособие для студ. по спец. 080504 "Государственное и муниципальное управление". Казань : Центр инновационных технологий, 2008. 133 с.
4. Кислов Д. В. Маркетинговые коммуникации в публичном администрировании : монография / Д. В. Кислов, Е. А. Романенко, И. В. Чаплай. LAP Lambert Academic Publishing, 2018. 419 с.
5. Мальшева М. А. Теория и методы современного государственного управления : учеб.-метод. пособие. Санкт-Петербург : Отдел оперативной полиграфии НИУ ВШЭ. СПб, 2011. 280 с.
6. Алимханов А. А. Публичное управление в развитии механизмов разработки и реализации политики обеспечения экономической безопасности : [Электронный ресурс] / А. А. Алимханов // WEB-ресурс научно-практических конференций. Режим доступа: http://confcontact.com/2013_03_15/31_Alimhanov.htm. — Название с экрана.
7. Купряшин Г. Л. Публичное управление / Г. Л. Купряшин // Political science. 2016. № 2. С. 101–131.

REFERENCES

1. Sushij E. (2013). *Social'nyj dialog v fokuse arhetipnoj paradigmy* [Archetypical and social contract]. Har'kov: Izd-vo "DokNaukDerzhUpr" [in Russian].
2. Aleksandrov O. G., Vafin R. R., Zaparij V. V., Zlochenko Ja. M. i dr. (2018). *Osobennosti publichnogo upravlenija v sovremennoj Rossii : monografija* [Marketing distribution policy]. Ekaterinburg: Izd-vo Ural. un-ta [in Russian].
3. Leont'eva L. S. (2008). *Gosudarstvennoe upravlenie informacionnymi procesami* : *uchebno-metodicheskoe posobie dlja studentov po special'nosti 080504 "Gosudarstvennoe i municipal'noe upravlenie"* [Russian regions on the way to an innovative society]. Kazan: Centr innovacionnyh tehnologij [in Russian].
4. Kislov D. V., Romanenko E. A., Chaplaj I. V. (2018). *Marketingovyje kommunikacii v publichnom administrirovanii* : *monografija*. Kyiv: LAP Lambert Academic Publishing [in Russian].
5. Malysheva M. A. (2011). *Teorija i metody sovremenного gosudarstvenного upravlenija* : *uchebno-metodicheskoe posobie* [Management in public administration]. Sankt-Peterburg: Otdel operativnoj poligrafii NIU VShJe [in Russian].
6. Alimhanov A. A. (2013). *Publichnoe upravlenie v razvitii mehanizmov razrabotki i realizacii politiki obespechenija jekonomicheskoi bezopasnosti*. confcontact.com Retrieved from http://confcontact.com/2013_03_15/31_Alimhanov.htm [in Russian].
7. Kuprjashin G. L. (2016). "Publichnoe upravlenie" (№ 2), (p. 101–131). Kyiv: Dunmore Press Magazines [in Russians].